

ฟันวีเนียร์หรือเฟสซิ่ง .....

สวยเลือกได้

รศ. ทพ. เฉลิมพล ลีไวโรจน์

ทันตกรรมบูรณะเพื่อความสวยงามและรากเทียม

คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อ 10 ปีก่อน ผมนั่งดูหนังฮอลลีวูด ในภาพยนตร์ผมแทบจะนับจำนวนคนที่ฟันหน้าไม่ผ่านการทำฟันได้เลย (หมอฟันก็มี passion แบบนี้ครับ ดูอะไรก็จะพิจารณาฟันเป็นอย่างแรก) ดาราทั้งรุ่นเก่า รุ่นใหม่ วัยกลางคน ล้วนแล้วแต่ทำฟันหน้าทั้งสิ้น บางคนก็ทำครอบฟัน บางคนก็ทำสะพานฟัน และส่วนใหญ่เลยผ่านการทำวีเนียร์หรือเฟสซิ่งมาแล้วทั้งนั้น ระยะเวลาต่อมา ผมก็สังเกตเห็นว่าในหนังซีรีส์เกาหลีที่คนไทยนิยมชมกัน ดารารุ่นเด็กแทบจะทุกคนทำวีเนียร์เช่นกัน เมื่อ 5-10 ปีที่ผ่านมา ผมได้รับฟังข่าวว่าดาราไทยหลายคนบินไปทำวีเนียร์ที่เมืองนอก (ความจริง ในเมืองไทยก็มีหมอฟันที่มีมือระดับเทพหลายคนที่ทำได้ดีเช่นกัน ไม่จำเป็นต้องไปถึงต่างประเทศ) มายุคปัจจุบันผมเห็นคนไทยมีวีเนียร์หรือเฟสซิ่งที่ฟันหน้ากันหลายต่อหลายคนมาก เทรนด์วีเนียร์กำลังมาแรง วีเนียร์บางชุดก็สวย บางชุดก็ไม่สวย (ไม่เข้ากับใบหน้า) มาฉบับนี้ ผมจึงขอใช้เนื้อที่นี้ให้ความรู้กับท่านผู้อ่านทุกคนว่า วีเนียร์ เฟสซิ่ง คืออะไร และดูอย่างไรว่าคุณภาพดี

วีเนียร์ (หรือที่บางคนเรียกเฟสซิ่ง) เป็นงานที่ให้บริการอย่างหนึ่งโดยทันตแพทย์ ทันตแพทย์จะกรอผิวเคลือบฟันที่จะทำวีเนียร์ออก และเอาชิ้นงานวีเนียร์ที่มีลักษณะเป็นแผ่นๆ บางๆ แนบกับผิวฟัน มายึดติดบนฟันด้วยกาวทันตกรรม แผ่นวีเนียร์นี้จะมีสีที่สวยงาม เงามัน ทนทาน ฉาบบนฟันฟันจึงเหมือนมีเคลือบฟันที่สวยมากกว่าเดิม และมีคุณภาพดี (อาจเปรียบคล้ายกับการติดเล็บของสาวสาว แต่วีเนียร์มีความสวยและคงทนกว่ามาก เฉลี่ยอายุวีเนียร์นั้น ก็มากกว่า 10 ปีขึ้นไป)

วีเนียร์ที่ให้บริการในแต่ละคลินิกฟันนั้น มีราคาแตกต่างกัน ขึ้นกับสองปัจจัยคือ วัสดุที่ใช้ทำ และคุณภาพของชิ้นวีเนียร์

วัสดุของวีเนียร์มีให้เลือกสองชนิด คือ เรซินคอมโพสิต และเซรามิก (หรือบางคนเรียกพอร์ซเลน) เรซินคอมโพสิต จะมีลักษณะคล้ายพลาสติก เมื่อทำเสร็จใหม่ๆ จะมีความสวย เงามัน แต่เมื่อใช้งานไป 2-3 ปี จะเริ่มเปลี่ยนสี และอาจติดสีตามขอบได้ ความสวยงามด้อยกว่าเซรามิก แข็งแรงน้อยกว่า ราคาถูกกว่า และมีให้บริการแทบทุกคลินิก บางกรณีนั้นไม่ต้องกรอฟัน ก็สามารถทำวีเนียร์ได้เลย ส่วนเซรามิกนั้น มีลักษณะคล้ายแก้ว มีสีสวย เงามันไม่เปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา อายุใช้งานยาว แต่ราคาค่ารักษาสูง และต้องมีการกรอฟัน (บางคลินิกเสนอระบบที่ไม่ต้องกรอฟัน แต่เมื่อทำออกมา ฟันจะดูอูม ฝิดูโปร่ง และไม่สวย ขอบงานไม่ดี ทำให้เกิดผลเสียในระยะยาวได้ เซรามิกวีเนียร์ส่วนใหญ่ จึงต้องกรอฟันเพื่อให้ได้รูปร่างฟันที่สวยงามและดูดีได้ เซรามิกวีเนียร์นั้น จัดเป็นวัสดุที่สวยงามทนทาน ในต่างประเทศนั้น จะทำกันอย่างแพร่หลาย แต่ในเมืองไทย คนไทยจะสนใจวีเนียร์ที่ราคาถูกมากกว่า แต่หารู้ไม่ว่า เรซินคอมโพสิตวีเนียร์มีความสวยงามเพียงระยะสั้น ไม่ค่อยทนทานและเป็นธรรมชาติเท่าเซรามิกวีเนียร์

ปัจจัยเรื่องคุณภาพ เป็นเรื่องงานฝีมือของทั้งทันตแพทย์ที่เตรียมฟันและใส่ชิ้นงาน หรือชิ้นงานที่ผลิตโดยช่างทันตกรรม ปัจจัยเรื่องนี้ คงอธิบายง่าย ๆ ว่า การให้การรักษาทันตแพทย์แต่ละท่านแตกต่างกันไป และชิ้นงานที่ช่างเซรามิกทำนั้น ก็มีผลงานที่แตกต่างกันด้วย เปรียบเหมือนศิลปินผลิตผลงานศิลป์ เราคงปฏิเสธไม่ได้ว่างานศิลป์ของอาจารย์ถวัลย์ ดัชนี หรืออาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ และศิลปินมีชื่อเสียงท่านต่างๆ มีความแตกต่างจากนักวาดภาพทั่วไป ทั้งๆ ที่ใช้สีและผ้าใบแบบเดียวกันแท้ๆ ช่างทันตกรรมและทันตแพทย์ที่มีประสบการณ์ก็ย่อมสามารถผลิตงานที่สวยงามมากกว่าผู้ไม่มีประสบการณ์แน่นอน อย่างไรก็ตามความงามนั้น ก็ต้องสามารถเข้าใจและชอบซึ้งได้โดยผู้เข้ารับบริการเช่นกัน คนใช้บางคนมองฟันได้เพียงว่ามีสีขาว แต่ไม่เห็นมิติอื่นๆ เลย แบบนี้ทำฟันร้านไหนก็คง

ไม่แตกต่างกัน แต่คนใช้ส่วนใหญ่จะสามารถมองเห็นมิติสีในฟันได้อย่างดี เข้าใจว่า ฟันต้องมีปลายฟันใส มีรอยไม่เรียบตามธรรมชาติของฟัน และฟันซี่หนึ่งๆ จะมีสีแตกต่างจากคอฟันไปปลายฟัน คนใช้แบบนี้เรียกได้ว่ามีความสามารถ “ซาบซึ้ง” ธรรมชาติของฟันได้เหมือนคนที่สามารถ “ซาบซึ้ง” ศิลปะเป็น อย่างไรก็ตามคุณภาพงานของแพทย์ ก็ทำให้ราคาค่ารักษาด้วยวีเนียร์ต่อซี่ ราคาสูงขึ้น (เฉลี่ย 14,000-18,000 ต่อซี่) ไม่ใช่การจ่ายราคาสูงเพราะคลินิกที่หรู หรือคลินิกในโลเคชั่นที่มีค่าเช่าแพง ก่อนทำการรักษาท่านจึงควรศึกษาวิธีการให้ดี และค้นหาแพทย์เฉพาะทางที่สามารถทำงานทางด้านนี้โดยเฉพาะ (แพทย์เฉพาะทางด้านนี้ได้แก่ ทันตกรรมบูรณะเพื่อความสวยงาม ทันตกรรมประดิษฐ์ หรือทันตกรรมหัตถการ) ก่อนเข้ารับการรักษาก็ขอผลงานของแพทย์ที่รักษาก่อน พูดคุยในรายละเอียด และถามข้อดีข้อเสียในเคสของตนเองก่อนเริ่มทำฟัน จะได้ไม่ผิดหวังหรือเสียใจในภายหลัง

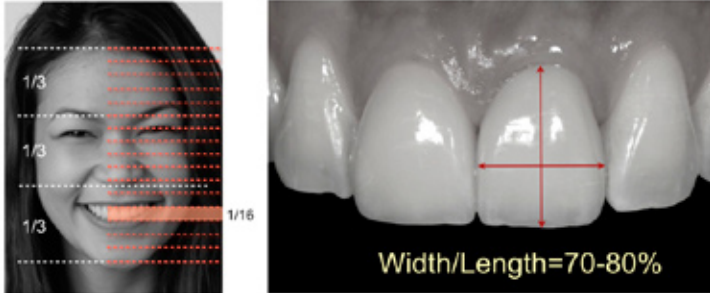

ยึดด้วยกาววิทยาศาสตร์

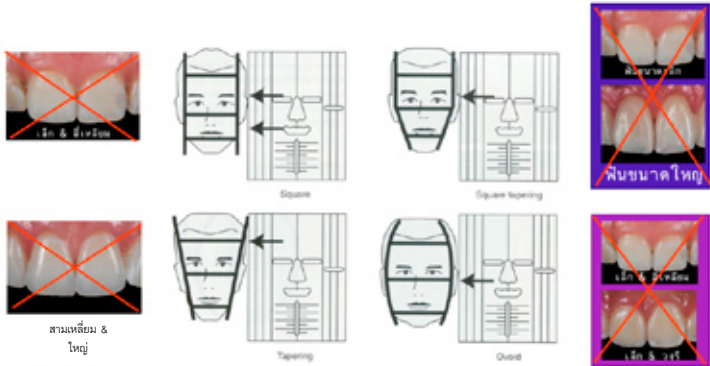
ยึดด้วยกาววิทยาศาสตร์

การทำวีเนียร์จะต้องเริ่มจากทันตแพทย์ออกแบบฟันให้เหมาะสมกับใบหน้าของคนๆ นั้นก่อน มาถึงตรงนี้ทุกคนอาจสงสัยแล้วว่า ฟันที่เหมาะสมกับใบหน้าคืออะไร หมอขอสรุปง่ายๆ ว่า ขนาดฟัน (ความกว้างฟัน และความยาวฟัน) ควรจะมีขนาดไม่ใหญ่และไม่เล็กจนเกินไป คนหน้าเล็ก ฟันก็ต้องเล็ก คนหน้าใหญ่ฟันก็ต้องใหญ่ คำนวนง่ายๆ คือถ้าวัดความยาวใบหน้าจากลูกมดตรงหน้ามาก มาถึงปลายคาง ฟันควรมีขนาดไม่เกิน 1/16 ของความยาวใบหน้า และความกว้างฟัน ก็คำนวณจากความยาวที่ได้ เป็น 70-80% ของความยาวที่คำนวณได้ ฟันทุกซี่ด้านหน้าเป็นสัดส่วนคงที่ของกันและกัน คือฟันซี่ซ้ายต่อฟันซี่ข้างต่อฟันซี่กลางมีสัดส่วนคงที่ประมาณ 0.7

สัดส่วนของฟันหน้าบนต่อความยาวใบหน้า

การเลือกรูปวางฟันให้เหมาะสมกับใบหน้าก็สำคัญเช่นกัน (คล้ายๆ กับการเลือกสีและลวดลายของชุดที่ใส่ ให้เหมาะกับแต่ละบุคคล) เรื่องของฟันกับใบหน้าคือ รูปวางใบหน้าของแต่ละบุคคลมีแตกต่างกันเช่น ใบหน้ารูปสี่เหลี่ยม ใบหน้าสอบ ใบหน้ารูปสามเหลี่ยม และใบหน้ารูปกลมมนในคนอ้วน ทั้งนี้มีหลักอยู่ว่าจะไม่ออกแบบฟันขนาดเล็กหรือใหญ่เกินไป (ใช้สัดส่วน 1/16 ดังกล่าวข้างต้น) ในคนที่มีใบหน้าที่สอบนอกจากนี้ จะไม่ออกแบบฟันเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดใหญ่ในคนที่มีใบหน้าที่รูปสามเหลี่ยม และสุดท้ายจะไม่ออกแบบฟันขนาดเล็กหรือรูปสี่เหลี่ยมและฟันขนาดเล็กรูปวงรีในคนที่ม ใบหน้ากลมมน

รูปร่างของใบหน้าและการออกแบบขนาดฟันหน้าบน

ยังมีการออกแบบให้ฟันต่างๆ มีความอ่อนหวานสำหรับผู้หญิง หรือ แข็งแกร่งสำหรับผู้ชาย ทั้งหมดนี้ จะต้องเจรจากับทันตแพทย์ที่ให้การรักษาก่อน การกรอเตรียมฟัน

ฟันที่มีลักษณะ เพศชาย

ฟันที่มีลักษณะ เพศหญิง

ในการทำเซรามิกวีเนียร์นั้น เมื่อสื่อสารกันได้แล้ว ทันตแพทย์ก็จะกรอเตรียมฟันและพิมพ์ฟันเพื่อไปสร้างชิ้นงาน ซึ่งจะต้องใช้เวลารอชิ้นงานไม่ต่ำกว่า 5 วัน เมื่อได้ชิ้นงานแล้ว ทันตแพทย์จะนำมาลองบนฟัน และให้คนไข้ตรวจดูก่อนการยึดด้วยกาวทันตกรรม รวมเวลาทั้งสิ้นตั้งแต่การพบกันครั้งแรกจนถึงการยึดวีเนียร์ก็ไม่ต่ำกว่า 1 สัปดาห์ (บางกรณี ก็ใช้เวลาเป็นเดือนขึ้นไป)

ข้อควรระวังหลังการทำวีเนียร์

หลายคนสงสัยว่า การทำวีเนียร์จะทำให้ฟันเสียหายไหม และจะมีผลต่อฟันอย่างไร ฟันจะผุง่ายไหม วีเนียร์จะหลุด แตก หักได้หรือไม่ ต้องดูแลรักษาอย่างไร

สำหรับเรซิน คอมโพสิตวีเนียร์ ก็อย่างที่ได้อธิบายไปแล้ว อาจเกิดการเปลี่ยนสีของวัสดุเรซิน คอมโพสิต เมื่อใช้งานไปในระยะเวลาหนึ่ง ส่วนเซรามิกวีเนียร์นั้น จะมีความสวยงามทนทาน การทำวีเนียร์นั้นจะต้องมีการกรอฟัน เคลือบฟันจึงบางลง แต่วีเนียร์จะทำหน้าที่เหมือนเคลือบฟันเทียม ซึ่งจะคืนความแข็งแรงให้กับฟันได้ ภายหลังจากยึดชิ้นเซรามิกบนเคลือบฟัน อย่างไรก็ตามการกรอเตรียมฟันที่ดี ก็ควรกรอเตรียมฟันแต่เพียงน้อยๆ พอเพียงพอต่อการสร้างชิ้นงานและมีความสวยงามสูง การทำวีเนียร์ไม่ทำให้ฟันผุง่าย ดูแลง่ายด้วยการแปรงฟันปกติ (วันละ 2 ครั้ง เช้า/เย็น) และใช้เส้นไหมขัดฟัน ไม่ใช้ฟันที่ทำวีเนียร์ไปกัดงัดอาหารแข็ง หรือเหนียวแข็ง ซึ่งอาจทำให้วีเนียร์บิ่น หักได้ หากใช้อย่างระมัดระวัง วีเนียร์ก็จะรักษาความสวยงามและใช้งานได้ทันในช่องปากไปอีกนาน (งานวิจัยระบุว่า 96% ของเซรามิกวีเนียร์จะมีอายุการใช้งานสูงกว่า 10 ปีขึ้นไป)

วีเนียร์ชนิดที่ต้องระวัง

ในประเทศไทย มีความนิยมไปทำเรซิน วีเนียร์ราคาถูกที่ร้านชานกรุง เนื่องจากการเชื่อโฆษณาผิดๆว่ามีดาราไปทำหลายคน และมีฟรีดีดี แอร์ ไปทำกันมาก เนื่องจากราคาที่ถูกมาก คือซี่ละ 1,000 - 1,500 บาท แต่วีเนียร์ร้านดังกล่าวนี้ คนไข้จะใช้เส้นไหมขัดฟันระหว่างซอกฟันไม่ได้ ผลเสียก็คือในระยะยาว ฟันนั้นๆ ก็จะเกิดฟันผุ มีกลิ่นเหม็น จากเศษอาหารติดและทำความสะอาดไม่ได้ เกิดกลิ่นปาก รุนแรง และเหงือกเน่าตามมา หากใครไปทำวีเนียร์มาแล้วใช้ไหมขัดฟันไม่ได้ ผมแนะนำว่าให้รีบไปตรวจเช็คกับหม้ออีกร้าน ก็จะพอทราบได้ว่าเราเจองานแย่หรือไม่ เพราะคุณภาพวีเนียร์ที่ไม่ดี ย่อมส่งผลเสียระยะยาวต่อเหงือกและฟันดีๆ ของเราได้ ถ้าอยากทำวีเนียร์ราคาถูกแบบนี้ แต่คุณภาพไม่ดี ผมว่าอย่าทำดีกว่าครับ เพราะมีคนใช้หลายคนประสบเคราะห์กรรม ต้องรักษาเหงือกและฟันหลังทำระมัดระวังตัวด้วยนะครับ

แล้วพบกันใหม่ครับ....

